

กฎหมายน่ารู้

“สัญญาประนีประนอมยอมความ”

โจทก์และจำเลยจะทำสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยมีข้อตกลงไม่ตรงตามที่โจทก์บรรยายฟ้อง และมีคำขอท้ายฟ้องได้หรือไม่ ?

โดยหลัก ตาม ป.วิ.พ. “มาตรา ๑๔๒ วางหลักไว้ว่า คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ชี้ขาดคดีต้องตัดสินตามข้อหาในคำฟ้องทุกข้อ แต่ห้ามมิให้พิพากษาหรือคำสั่งให้สิ่งใด ๆ เกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง...” แต่อย่างไรก็ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๓๘ วางหลักไว้ว่า “ในคดีที่คู่ความตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดีโดยมิได้มีการถอนคำฟ้องนั้น และข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความกันนั้นไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ให้ศาลจดยางงานพิสดารแสดงข้อความแห่งข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความเหล่านั้นไว้แล้วพิพากษาไปตามนั้น...” ซึ่งมาตรา ๑๓๘ มิได้อยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๑๔๒ กล่าวคือ โจทก์และจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความได้ แม้ข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความอาจจะไม่ตรงตามที่โจทก์บรรยาย และมีคำขอท้ายฟ้อง หากข้อตกลงนั้นเกี่ยวพันกับประเด็นแห่งคดีและไม่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย เพราะเป็นไปตามข้อตกลงที่คู่ความต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน ดังตัวอย่างคำพิพากษากฎีกา ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๑๙๑/๒๕๕๗ กรณีที่โจทก์จำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาล และศาลพิพากษาไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น มิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดอย่างคดีธรรมดาที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานของโจทก์จำเลยแล้วจึงพิพากษาชี้ขาดข้อพิพาทไป ข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวจึงอาจมีผลไม่ตรงหรือเกินกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องได้ ถ้าข้อตกลงนั้นเกี่ยวพันกับประเด็นข้อพิพาทแห่งคดี และไม่เป็นกรฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เพราะเป็นไปตามข้อตกลงที่คู่ความต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน จึงไม่ตกอยู่ในบังคับแห่ง ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ ซึ่งต้องห้ามมิให้พิพากษาเกินคำขอหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง ดังนั้น การที่ศาลพิพากษาไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยระหว่างผิดนัดร้อยละ ๑๐ ต่อปี เกินกว่าร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ตามคำขอของโจทก์ จึงหาเป็นการต้องห้าม ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ และขัดต่อบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. มาตรา ๑๓๘ (๒) ไม่

นางสาวกณิตญา พุ่มโพธิ์มั่ง นิตกร

เรียบเรียง

นายธีระพล คู่คิด ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

ตรวจทาน